

Uppland/Västmanland vecka 18, 2016

Fortsatt stor variation i kväveupptag

Efter den andra mätningen av kväveupptag i nollrutor ser vi fortsatt stora skillnader i kväveupptag mellan olika platser. Det är tydliga skillnader i kväveupptag beroende på såtidpunkt. Vi ser också skillnader mellan olika förfrukter. Nu börjar vi också se färgskillnader mellan nollrutorna och fälten på flera platser.

Lågt upptag sedan förra veckan

Veckans mätningar gjordes den 2 maj. Vi mätte i alla fält utom i Veckholm. Vi kommer att fortsätta mäta där igen från och med nästa vecka.

Under föregående vecka var det kalla nätter och under första halvan av veckan var det svalt även på dagarna. Det gjorde att kväveupptaget varit lågt sedan förra veckans mätningar, mellan 0-6 kg/ha i nollrutorna och 0-10 kg/ha i fälten. Ett undantag är fältet i Enköpingsnäs, där kväveupptaget var högt redan förra veckan, och där det nu hade ökat med nästan 10 kg/ha i nollrutorna och nästan 20 kg/ha i fältet sedan förra mätningen.

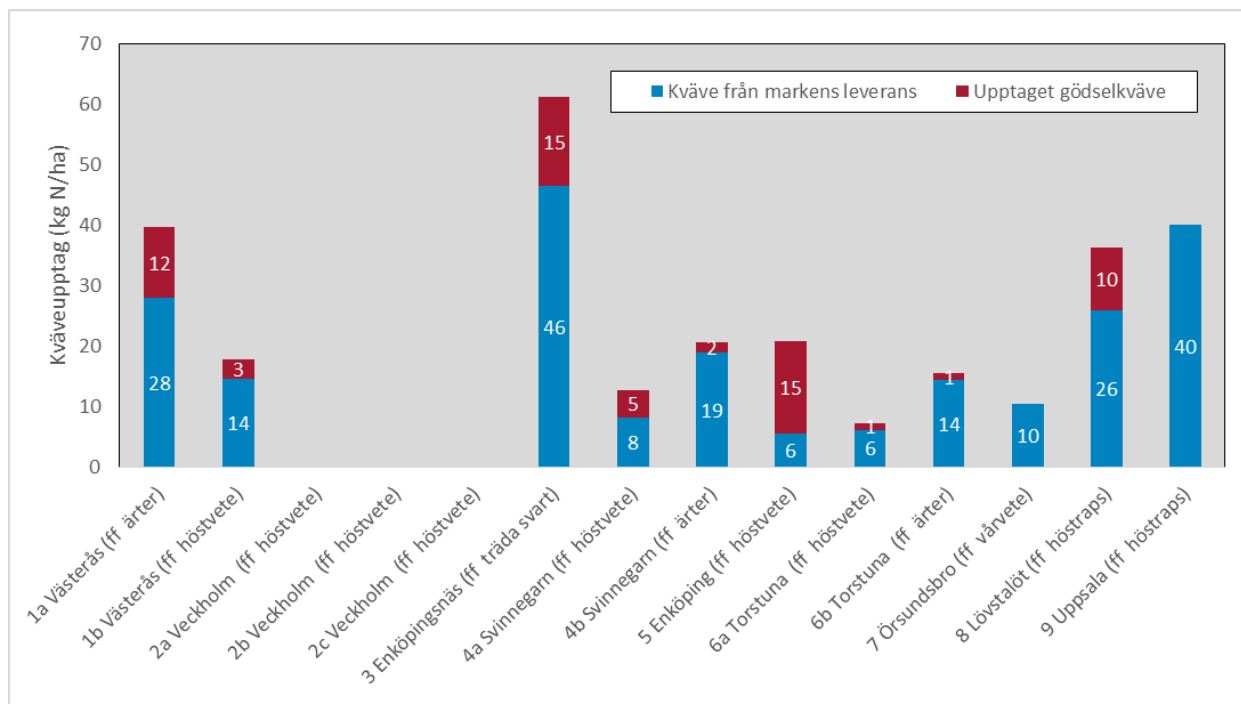

Bild 1. Kväveupptag i nollrutor och i fält den 2 maj 2016

Fortfarande bestockningsfas på många platser

På de flesta platser har vetet ännu inte gått in i begynnande stråskjutning (DC 30). Det är bra att ha i minne eftersom det är först från DC 30 som den handburna N-sensorn ger mer säkra värden.

Högre kväveupptag vid tidig sådd och goda förfrukter

Även denna vecka varierar kväveupptaget kraftigt mellan olika platser. Upptaget i nollrutorna ligger nu på mellan 6 och 46 kg/ha och upptaget i fält ligger på mellan 7 och 61 kg/ha (Bild 1).

Vi ser fortsatt att upptaget generellt är lägre i de fält som är sådda i oktober jämfört med de fält som är sådda i september. I genomsnitt är upptaget i nollrutorna ungefär 15 kg/ha högre i de fält som är sådda i september (Tabell 1).

På några gårdar mäter vi i nollrutor på två fält med olika förfrukter, men med liknande förutsättningar i övrigt så om jordart, sådatum och sort. Vi kan se att fält med stråsåd som förfrukt har ett lägre kväveupptag jämfört med motsvarande fält på samma gård med goda förfrukter (Tabell 1).

I Västerås fick vi tyvärr byta en av nollrutorna sedan förra veckan (1a Västerås), eftersom beståndet i den nollrutan var allt för dåligt och ojämnt. Vi har nu i stället en nollruta på ett fält med mycket bra etablering och med förfrukt ärter (som numera heter 1a Västerås). Tyvärr skiljer bestånden en del mellan fälten i Västerås (1a och 1b). Etableringen är något sämre på fältet med höstvetete som förfrukt (1b Västerås), men jordart, sort och sådatum är dock jämförbara på de två fälten.

Ännu lågt upptag av gödselkväve

På de flesta platserna är vetet fortfarande inte i begynnande stråskjutning, så upptaget av gödselkväve är fortfarande lågt, ungefär 0-3 kg/ha. På några av platserna ser vi dock att upptaget av gödselkväve har kommit igång, det vill säga skillnaden mellan nollruta och fält ökar. Där har ungefär 5-15 kg/ha av gödselkvävet tagits upp (Bild 1, Tabell 1). Framför allt i Enköping är det stor skillnad på grödan i nollrutan och i fältet (Bild 3). Här har gödselkvävet även påverkat bestockningen av grödan. I nollrutan har grödan i genomsnitt ett sidoskott (DC21) medan det har ca tre sidoskott i genomsnitt i fältet (DC23).

Om vi får varmare väder kommer vetet snart in i stråskjutningen på de flesta platser, vilket bör innebära att behovet och upptaget av gödselkväve ökar.

Tabell 1. Grunduppgifter, sådatum, gödsling och kväveupptag den 2 maj 2016 på de olika platserna.

Plats	Sort	Förfrukt	Sådatum	1:a gödsling datum	Mängd kväve (kg/ha)	DC-stadium	Upptag i nollruta (kg N/ha)	Upptag i fält (kg N/ha)
1a Västerås	Julius	ärter	ca 4 sep			23	18	21
1b Västerås	Julius	höstvete	ca 4 sep			23	14	18
2a Veckholm	Norin	höstvete	06-sep	11-apr	140			
2b Veckholm	Norin	höstvete	06-sep	11-apr	140			
2c Veckholm								
3 Enköpingsnäs	Norin	träda svart	12-sep	13-apr	135	31	46	61
4a Svinnegarn	Julius	höstvete	02-okt	15-apr	120	22	8	13
4b Svinnegarn	Julius	ärter	02-okt	15-apr	120	23	19	21
5 Enköping	Julius	höstvete	04-okt	01-apr	110	21/23	6	21
6a Torstuna	Julius	höstvete	04-okt	21-apr	124	22	6	7
6b Torstuna	Julius	ärter	04-okt	21-apr	124	22	14	16
7 Örsundsbro	Julius	vårvete	03-okt	12-apr	108	22	10	10
8 Lövsstalöt	Julius	höstraps	10-sep	16-apr	120	23	26	36
9 Uppsala	Julius	höstraps	08-sep	04-apr	120	24	40	40

Ökad mineralisering framöver?

Marktemperaturen har ökat sedan förra veckan och vid mätningarna var det 9-12 grader på 10-15 cm djup. För att mineraliseringen ska ta fart bör marktemperaturen vara minst 10 grader. Just nu finns markfukt så om det blir varma temperaturer, så som prognoserna lovar, så finns det goda möjligheter att mineraliseringen kommer igång. Tidigare år har vi dock sett att mineraliseringen ofta begränsas av vattentillgången. Därför kommer även nederbördsmängden framöver att påverka mineraliseringen.

Nästa mätning

Nästa mätning planeras måndag den 9 maj.

Katarina Börling och Ulrika Listh, regionkontoret i Uppsala

Bild 2. Fältet på Enköpingsnäs är det som tagit upp mest kväve – 46 kg N/ha i nollrutan och 61 kg N/ha i fält.

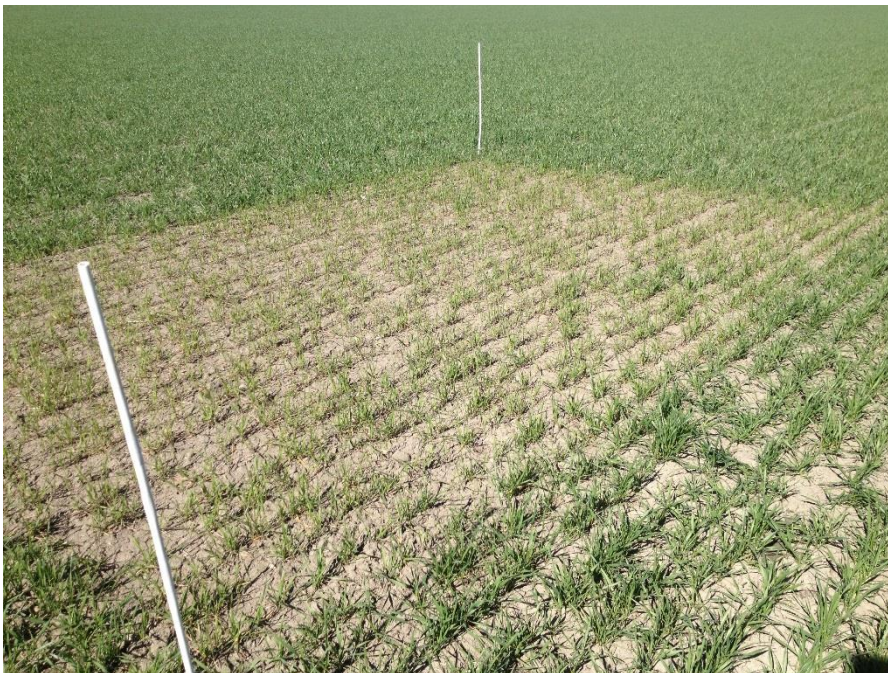

Bild 3. I Enköping är det stor skillnad mellan nollruta och fält. I nollrutan är upptaget 6 kg/ha och i fältet 21 kg/ha. Här har tillgång på gödselkväve varit viktigt för grödans utveckling.